

Makt og menneskeverd i det digitale arbeidslivet

Forskningsprosjekt i samarbeid mellom Fafo og SERI

Tommy Tranvik, Senter for rettsinformatikk, UiO

Fafrokost 14. mars 2023

Datamaskiner som arbeidsverktøy

- Når «alt» gjøres ved hjelp av datamaskiner
- Datamaskiner – registrerer informasjon om hva de brukes til
  - kan anvendes til nødvendige, nyttige og problematiske formål
- Overordnet om kontroll ved bruk av datamaskiner
  - identifisere – finne ut hvem brukerne er
  - korrelere – sammenstille informasjon fra ulike datakilder (applikasjoner)
  - differensiere – tiltak tilpasses den enkelte bruker
- Fremskaffe ny innsikt uten innsamling av mer informasjon

Egenskaper og formål

- Egenskaper som informasjonen kan si noe om
  - følelser, tanker og meninger
  - fysisk lokasjon og bevegelser
  - arbeidsutførelse
  - relasjoner og omdømme

- Eksempler på formål som informasjonen kan brukes til
  - premiere arbeidsinnsats
  - måle produktivitet og tidsbruk
  - korrigere uønsket praksis
  - avdekke identifisere behov for opplæring
  - rasjonalisere driften
  - styrke informasjonssikkerheten
  - dokumentere regeletterlevelse

Spesialprodukter («bossware»)

- Økt bruk under pandemien (internasjonalt)
- Undersøkt åtte spesialprodukter
  - variasjoner med hensyn til dataregistrering og pris
  - krever ikke lokal installasjon (SaaS)
  - muligheter for skjult dataregistrering og kontroll
  - legger (vanligvis) ikke til rette for medinnflytelse
  - de minst inngripende er likevel omfattende
  - profilerer den enkelte arbeidstaker (maskinlæring)
- Liknende spesialprodukter benyttes i Norge
- De store plattformleverandører registrerer tilsvarende data i sine systemer (innebygd funksjonalitet)